

Kompost får en anbefaling

Kompost er ikke bare kompost. Kvaliteten af komposten afhænger meget af komposteringsprocessen. Derfor er der udarbejdet en anbefaling til, hvordan processen bør forløbe

✍ Julie Schou Christiansen
og Richard de Visser, HortiAdvice,
juch@hortiadvise.dk

📷 Vlaco og Julie Schou Christiansen

Brug af kompost kan føre flere fordele med sig som for eksempel øget dyrkningssikkerhed og jordforbedring. Men for at kompost er god, skal den være rig på gode mikroorganismer, og den skal være uden patogener og ukrudt. Selve komposteringsprocessen er afgørende for, hvor god den endelige kompost bliver. Derfor har vi i projekt Soilcom udviklet en anbefaling til komposteringsprocessen. En anbefaling, som avlere kan henholde sig til for at sikre, at de modtager en god kompost. Ikke alle kompostproducenter fremstiller i dag kompost efter denne anbefaling. Vi kan derfor opfordre til at gå i dialog med kompostproducenten om processen. I det følgende beskrives nogle af de parametre, som anbefalingen indeholder.

Tjekliste for kompost

- Anbefalingen til komposteringsprocessen er udformet som en tjekliste for henholdsvis kompostproducenter og avlere.
- Anbefalingen er udarbejdet på baggrund af erfaringer, beslutninger og anbefalinger fra primært partnerne i Soilcom projektet.

Materialer til kompostering

Megen kompost er lavet af have-/parkaffald, som fungerer godt i komposteringsprocessen. Ved brug af husholdningsaffald som materiale bliver ledetallet oftest højere i den færdige kompost. Der henvises til anbefalingen i forhold til specielle krav for planteskoler.

Temperatur

Temperaturen udgør en afgørende faktor i hygiejniseringen af komposten, da human- og plantepatogener, skadelige nematoder, ukrudtsfrø med videre ønskes elimineret.

Temperaturen skal op på mindst 55 grader i mindst to sammenhængende uger, eller også skal temperaturen være mindst 65 grader i mindst én sammenhængende uge. Som sikkerhed for temperaturforløbet skal der løbende foretages målinger, der registreres som dokumentation for hygiejnisering af komposten.

Vandindhold

Vandindholdet er afgørende for den mikrobiologiske aktivitet og sammensætning. Men vandindholdet er i høj grad også vigtigt for hygiejnisering af komposten. Derfor skal vandindholdet kontrolleres under komposteringen. Vandindholdet kan bestemmes med analyse eller den hurtigere squeeze test.

Vending

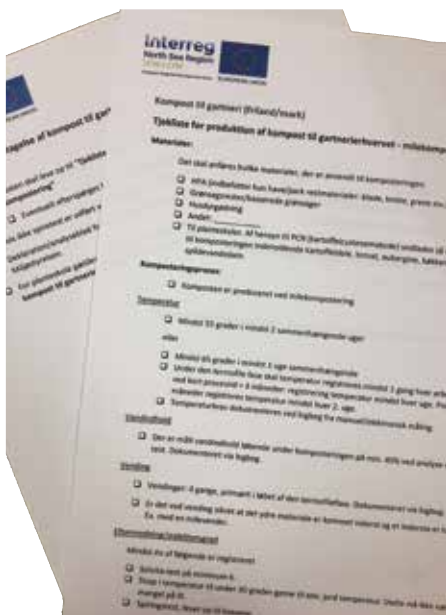
At vende komposten 'inside-out and outside-in' har stor betydning for homogenisering af processerne, så al biomasse undergår den ønskede hygiejnisering. Der må ikke opstå lommer, som ikke har været udsat for temperaturkravene. Dette gøres bedst med en kompostmølle.

Gratis nyhedsbrev

Ønsker du at modtage gratis nyhedsbreve om kompost i din mailboks, kan du skrive til Julie Schou Christiansen på juch@hortiadvise.dk eller Richard de Visser på rdv@hortiadvise.dk

Med en squeeze-test kan vandindholdet hurtigt vurderes i kompost. Hvis der løber vand ud mellem fingrene, er komposten for våd. Hvis der kun er få dråber, der løber ud mellem fingrene, og materialet kan æltes til en klump, har komposten et fint vandindhold.

Tjeklisten for produktion af kompost til gartnerierhvervet kan rekvireres hos Julie Schou Christiansen, HortiAdvice.

vender, men kan også gennemføres med en gummiged og en dygtig chauffør.

Eftermodning

Kompost betragtes som modnet, når

CO₂-aktiviteten er faldet betragteligt, og temperaturen er på niveau med jordtemperaturen. Der er flere muligheder for at vurdere CO₂-aktivitet. Én af dem er en Solvita-test, hvor der måles CO₂ og NH₃ i komposten. Solvita-testen afvejer sammensætningen og angiver dette med en karakter, der skal over 6,0; gerne 6,5. Under eftermodning sker der ofte en forøgelse i diversitet af mikroorganismer, hvilket anses som et plus for komposten, når den skal bruges.

Der kan også laves en spiretest. Spiretesten vil ved dårlig eller ringe spiring kunne pege på ufærdig kompost.

Sporbarhed

For at kunne dokumentere at komposteringsanbefalingen er efterlevet, er det vigtigt, at leverandøren har fuld sporbarhed gennem hele komposteringsprocessen og ud til modtager.

Karakteristika

En god kompost lugter ikke af hverken ammoniak eller svovl. Farven af komposten skal være mørkebrun til næsten sort. Askegrå eller kulsort kompost kan være indikation af en for høj temperatur under

Projektet Soilcom er et Interreg projekt støttet af the North Sea Program of the European Regional Development Fund of the European Union samt medfinansieret af Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribrug.

Flere internationale partnere er med i projektet. Fra Danmark deltager Aarhus Universitet og HortiAdvice.

processen. Der stilles kriterier for de vigtigste tungmetaller samt indhold af urenheder og ukrudtsfrø. Da komposten skal anvendes hos gartnerier med produktion af humanfødevarer og højbær/afgrøder, stilles skrappe krav til komposten.

For at sikre at alt arbejde med hygiejnisering af komposten holder ved, mens komposten ligger og modner på pladsen, skal indflyvning af ukrudtsfrø til den færdige kompost elimineres. ■

Yding Smedie & Maskiner

THE GREEN WAY
TO GROWTH

Vi ses på Øko-markdag
den 15. juni på Erholm Gods!

ALT I SPECIALMASKINER TIL
GARTNERI OG PLANTESKOLER

Egeskovvej 10 · 8700 Horsens · Tlf. +45 7578 2230 · www.ysm.dk